

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav germánských studií

Vytýkací konstrukce v norštině a ve francouzštině

Cleft sentences in Norwegian and French

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Petra Štajnerová, Ph.D.

Vypracovala: Petra Řeháková

Obor: francouzština - norština

Praha, duben 2012

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní PhDr. Petře Štajnerové, Ph.D., za vedení mé diplomové práce, za její věcné připomínky, ochotu a trpělivost.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 25.4.2012

.....

Petra Řeháková

Anotace

V této diplomové práci jsem se zabývala vytýkacími konstrukcemi v norštině a ve francouzštině. Za účelem rozborů byl sestaven korpus o 210 příkladech vytýkacích konstrukcí. Zkoumané příklady byly excerpovány z norských originálů a jejich francouzských překladů. Tento postup umožnil zkoumat vytýkací konstrukce v norštině i ve francouzštině ve stejném kontextu. Vytýkací konstrukce v norštině byly analyzovány z hlediska aktuálněčlenského, syntaktického a morfologického. Z hlediska aktuálněčlenského bylo především zkoumáno kontextové zapojení jednotlivých elementů a stupeň jejich výpovědní dynamičnosti. Z hlediska syntaktického byla zkoumána větněčlenská příslušnost vytčených větných členů. Z hlediska morfologického bylo zkoumáno, jaké slovní druhy jsou nejčastěji vytýkány. Francouzské překlady vytýkacích konstrukcí byly zkoumány především z hlediska jejich vztahu k originálu, tedy zda byly překládány také jako vytýkací konstrukce nebo zda bylo možné zaznamenat jiné tendence.

Klíčová slova

Vytýkací konstrukce, aktuální větné členění, kontext, norština, francouzština

Anotation

This thesis deals with cleft sentences in Norwegian and French. The analysis is carried out on Norwegian originals and their French translations. This makes it possible to study the cleft sentence in the same context. Cleft sentences in Norwegian were analysed from the functional sentence perspective, syntactic and morphological point of view. It means that I studied the contextual dependence or independence of the sentence elements and their degree of communicative dynamism, syntactic function of the focused elements and which words represent the focused elements. The main aim of the thesis is to find out how cleft sentences are translated from Norwegian to French.

Keywords

Cleft sentence, functional sentence perspective, context, Norwegian, French

Seznam použitých zkratk

AVČ – aktuální větné členění

FJ – francouzský jazyk

I-P – *information-presupposition*

NVK – nevytýkací konstrukce

PP – předmět přímý

PN – předmět nepřímý

PsP – předmět s předložkou

PV – předložková vazba

PÚ – příslovečné určení

S-F – *stress-focus*

VD – výpovědní dynamičnost

VK – vytýkací konstrukce

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č.1: Schéma věty hlavní v norštině

Tabulka č.2: Schéma věty vedlejší v norštině

Tabulka č.3 : Tvar slovesa ve větě vedlejší

Tabulka č.4 : Typ AVČ a zastoupení jednotlivých vytčených větných členů

Tabulka č.5 : Typy vytýkacích konstrukcí v konstrukcích s vytčeným podmětem

Tabulka č.6: Typy vytýkacích konstrukcí v konstrukcích s vytčeným předmětem

Tabulka č.7: Typy vytýkacích konstrukcí v konstrukcích s vytčeným příslovečným určením

Tabulka č.8: Typy vytýkacích konstrukcí ve francouzských překladech

Tabulka č.9: Typy podobných struktur použitých při překladech z norštiny do francouzštiny

Graf č.1. Rozložení slovních druhů vyjadřujících vytčený podmět

Graf č. 2: Rozložení slovních druhů vyjadřujících vytčený předmět

Graf č. 3: Rozložení slovních druhů vyjadřujících příslovečné určení